

Sl. 55. — Sveučilišni profesor inž. Stjepan Szavits-Nossan, zaslužni istraživač, čestita u Hrvatskoj.

IN MEMORIAM

PROF. DIPL. ING. STJEPANU SZAVITS-NOSSANU

Naše građanstvo opet je izgubilo jednog svog istaknutog i vrijednog člana, 4. siječnja 1970. preminuo je prof. dipl. ing. Stjepan Szavits-Nossan, redovni profesor Građevinskog fakulteta u Zagrebu u miru i viši savjetnik Instituta građevinarstva Hrvatske, te 8. siječnja 1970. ispraćen na posljednji počinak od brojnih kolega, bivših svojih studenata i prijatelja.

Prof. Szavits-Nossan rođen je 13. listopada 1894. u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu i pet razreda realne gimnazije, a daljnje je školovanje nastavio u Budimpešti i tamo je maturirao 1913. godine. Studirao je na građevinsko-inženjerskom odjelu Tehničke visoke škole u Zürichu i diplomirao 1917. godine, a habilitirao je na Građevinskom fakultetu u Zagrebu 1968. godine.

Redovito službovanje počeo je 11. studenog 1917. kod Državnih željeznica u Zagrebu i Delnicama i to do 1919. godine, a zatim je radio u građevnim poduzećima Josipa Dubskog te Peyera i druga u Zagrebu do 1921. godine. Od 18. listopada 1921, pa sve do odlaska u mirovinu 1965. godine, radio je neprekidno na Tehničkoj visokoj školi u Zagrebu (kasnije Arhitektonsko-građevinsko-geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu) i to najprije kao asistent, zatim kao viši naučni suradnik i kasnije kao redovni profesor.

Godine 1951. bio je izabran na Tehničkom fakultetu u Skoplju za redovnog profesora, ali na to mjesto nije mogao nastupiti.

Kao honorarni nastavnik predavao je na Tehničkom, odnosno AGG fakultetu u Zagrebu predmete »Industrijska hidrotehnika«, »Geomehanika« i »Fundiranje«, a na Tehnološkom fakultetu u Zagrebu predmet »Geomehanika«. Također je u razdoblju od tri godine predavao i predmete »Vodne snage« i »Vodovodi i kanalizacija«.

Kao izvanredni profesor predavao je na Građevinskom fakultetu u Zagrebu predmete »Fundiranje« i »Geomehanika«, a zadnje godine rada na Građevinskom fakultetu u Zagrebu, nakon izbora za redovnog profesora, predavao je predmet »Fundiranje«.

Nakon odlaska u mirovinu nije prekinuo svoj rad, nego je svoj naučni i stručni rad nastavio kao viši savjetnik Instituta građevinarstva Hrvatske u Zagrebu.

Uz podršku tadašnjeg šefa katedre osnovao je prvi geomehanički laboratorij u Hrvatskoj. Velika mu je zasluga, da su se kod nas projektiranja i izvedbe građevinskih objekata počeli primjenjivati laboratorijski dobiveni podaci za svako gradilište posebno, što je doprinosilo realnijim rješenjima temeljenja, većoj sigurnosti, a u više slučajeva i znatnom pojeftinjenju građevine.

U svom radu na fakultetu nastojao je da najnovije spoznaje nauke o građevnom tlu i mogućnostima temeljenja prenese što jasnije i uvjerljivije na slušače — buduće inženjere. U tome je imao uspjeha, pa su se mnogi inženjeri kasnije kod rješavanja težih slučajeva rado obraćali svom bivšem profesoru. Osim toga zainteresirao je za svoju struku niz mladih inženjera, koji danas zauzimaju vidne položaje kod nas i u inozemstvu.

Stalno je bio zainteresiran za sve značajnije gradnje kom nas i u inozemstvu, pa je podržavao naučne i stručne kontakte sa inozemstvom, obavio veliki broj naučnih i studentskih putovanja, sudjelovao na nizu sastanaka i kongresa u zemlji i u inozemstvu i posjećivao velika gradilišta sa značajnim radovima temeljenja i objekte za iskorištavanje vodenih snaga.

Izradio je velik broj stručnih radova, od kojih mnogi predstavljaju visokokvalitetne radove.

I na području društvenog rada bio je angažiran i obavljao je niz funkcija, te sudjelovao u velikom broju komisija i sastanaka za rješavanje problema opće društvenog značaja.

Opširnu publicističku djelatnost razvio je god. 1919. u specijalnim djelatnostima iz područja građevinarstva, geotehnike, temeljenja, iskorišćenje vodenih snaga, građevno-inženjerske biografije i visokotehničkog školstva — sve u našim vanjskim stručnim časopisima.

Naročito se, tokom čitavog života, posvetio historijatu hrvatskog građevinarstva, a napose je velikim trudom prikupio građu o razvitku i izgradnji naših prvih planinskih cesta u svom habilitacionom radu »Josip Kajetan Knežić i gradnja planinskih cesta preko Velebita od početka XVIII do sredine XIX vijeka«.

Značenje obrađene tematike, opsežna istraživanja na terenu, istraživanja u Arhivu dvorske komore, Ratnom arhivu i Austrijskoj narodnoj biblioteci u Beču, Državnom arhivu u Zagrebu, detaljno provedena analiza, brojni prilozi snimaka i tehničkih detalja čine ovaj njegov rad važnim prilogom osvjetljavanju povijesti ekonomskog, tehničkog i političkog razvitka Hrvatske u navedenom razdoblju.

Ovim je svojim radom sačuvao od zaborava i prikazao udio pojedinih hrvatskih starih cestograditelja — Struppija, Vukasovića, Knežića i Kekića, koji su gradili ceste koje u ono vrijeme nisu zaostajale od drugih cesta i koje su služile i služe prometu i danas.

Uz svoj naučni, pedagoški, stručni i društveni rad bio je i suradnik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u II odjelu za matematiku, fiziku i tehničke nauke.,

Članovi Građevinskog fakulteta u Zagrebu, bivši njegovi studenti, prijatelji i svi građevinski stručnjaci zadržati će trajno sjećanje na njega i njegova djela.

Prof. dipl. ing. Juraj Zagoda